

Udfordring med få erhvervsuddannede er uløst

ANALYSE

Andelen af 25-69 årige med erhvervsfaglig uddannelse er faldet markant i perioden 2008-2021. Årsagen skal bl.a. findes i de unges uddannelsesvalg. Elevtal for 2022-optag indikerer fortsat udfordring.

Udfordring med få erhvervsuddannede er uløst

Dato: 24. marts 2022

Der er konsensus om, at Danmark mangler personer med erhvervsfaglige uddannelser, og at udfordringen kun bliver større i årene fremover. Det skyldes blandt andet, som denne analyse viser, at stadig færre unge vælger en erhvervsfaglig uddannelse.

Analysens hovedkonklusioner:

- Andelen af 25-69-årige med en erhvervsfaglig uddannelse er faldet med 4,5 pct. point fra 37,7 pct. i 2008 til 33,2 pct. i 2021.
- Uden faldet ville der have været 150.000 flere erhvervsfagligt uddannede blandt de 25-69-årige i 2021. Med en beskæftigelsesfrekvens for gruppen på ca. 74 svarer det til over 110.000 ekstra faglærte i arbejde.
- En vigtig årsag til faldet i andelen af erhvervsfagligt uddannede er, at stadig færre unge går i en erhvervsfaglig retning – årgang for årgang.
- Først for de årgange, der i dag er 24 år og yngre, har andelen, der går en erhvervsfaglig vej stabiliseret sig. Men det er på et historisk lavt niveau.
- De seneste tal for 2022-optaget på erhvervsuddannelserne fra grundskolen viser ingen tendens til en genopretning.

Andelen af 25-69-årige med en erhvervsfaglig uddannelse er fra 2008 til 2021 faldet med

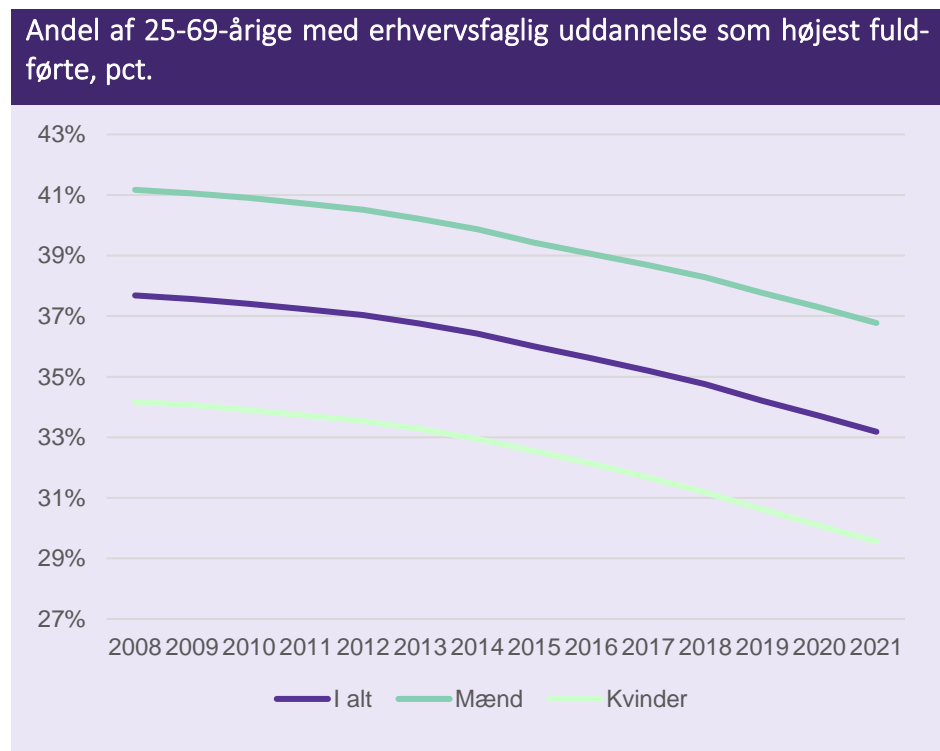
4,5%-point

Der er konsensus om, at Danmark mangler personer med erhvervsfaglige uddannelser, og at udfordringen kun bliver større i årene fremover. AE Rådet (2021) finder, at der vil være et mismatch i 2030 på ca. 99.000 faglærte i 2030. HBS Economics og IRIS Group (2021) har for IDA og Danske Gymnasier beregnet det forventede mismatch til 78.000 faglærte. Tallene viser klart, at der er brug for mange flere med en erhvervsfaglig uddannelse i arbejdsstyrken, end der er udsigt til er på vej i de kommende år.

Allerede nu er der en mangel på faglært arbejdskraft, som ikke alene kan henføres til gode konjunkturforhold. Det skyldes, at udbuddet af personer med en erhvervsfaglig uddannelse i den erhvervsaktive alder er faldet over de seneste mange år. Siden 2008 ser vi fx et fald i andelen af 25-69-årige med en erhvervsfaglig uddannelse på 4,5 pct. point.

Figur 1 viser, at der er tale om et helt parallelt forløb for kvinder og mænd, men hvor mændene ligger ca. 7 pct. point over kvinderne.

Andelen af 25-69-årige med erhvervsfaglig uddannelse er faldet fra 37,7 pct. i 2008 til 33,2 pct. i 2021

Kilde: Danmarks Statistik (HFUDD11)

Figur 1

Hvis andelen med en erhvervsfaglig uddannelse i 2021 havde været 37,7 pct. som i 2008, så ville der have været 150.000 flere erhvervsfagligt uddannede blandt de 25-69-årige i 2021. Med en beskæftigelsesfrekvens

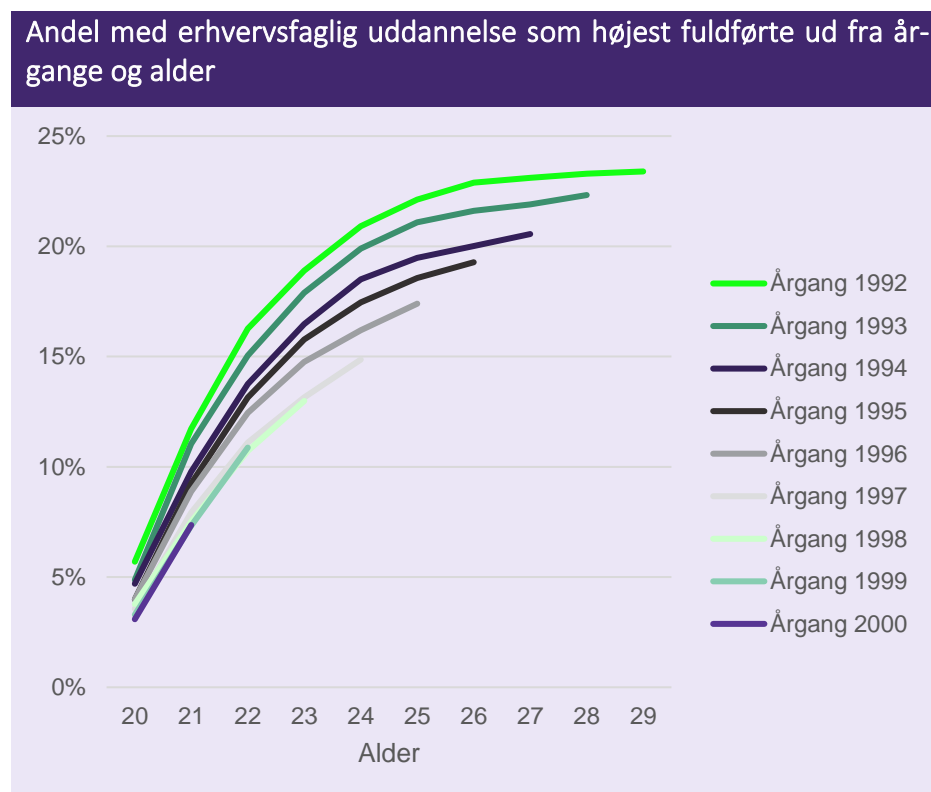
for denne uddannelsesgruppe på ca. 74 svarer det til over 110.000 ekstra faglærte i arbejde.

En del af forklaringen på den faldende andel af erhvervsuddannede skal findes i, at der er nogle store årgange af ældre borgere, som i højere grad end de yngre har valgt en erhvervsfaglig uddannelsesvej.

Figur 2 viser imidlertid, at det ikke er hele forklaringen. Også blandt yngre årgange under 30 år er der væsentlige forskelle. Til og med årgang 1997 har stadig færre af en årgang gået en erhvervsfaglig vej.

For de årgange, der i dag er 24 år eller yngre, har andelen, der går en erhvervsfaglig vej stabiliseret sig. Det er dog på et historisk lavt niveau.

Faldende andel med erhvervsfaglig uddannelse for hver årgang frem til årgang 1997

Kilde: Danmarks Statistik (HFUDD21)

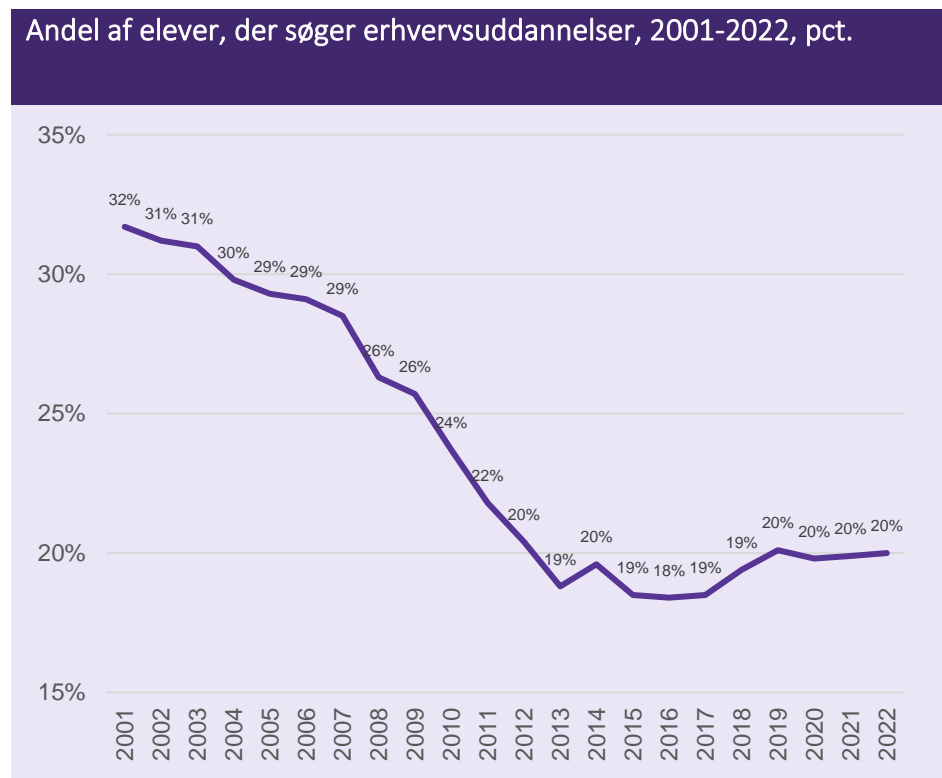
Figur 2

Bryder man tallene ned på køn, så viser der sig fortsat en tendens til en smule lavere andele for årgange efter 1997 for kvinderne. For mændene ser det stabilt ud for årgangene fra 1997 og fremefter.

Elevtal for erhvervsuddannelserne giver en god indikation på, om der er udsigt til ændringer i andelen, der vælger en erhvervsfaglig uddannelse.¹ De nye tal for 2022-optaget viser, at der fortsat er udfordringer med at få unge til at vælge en erhvervsfaglig uddannelse efter grundskolen.

Efter den kraftige nedgang i søgningen på erhvervsuddannelserne efter grundskolen i løbet af 00'erne har søgningen stabiliseret sig på et lavt niveau. De seneste tal for 2022-optaget viser ingen tendens til en genopretning.

Elevtal for 2022-optag indikerer fortsat udfordringer med for få faglærte

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Figur 3

¹ Der er tale om en opgørelse, hvor man ser på eleverne, der forlader grundskolen, og derfor ignorerer opgørelsen de personer, der først vælger en erhvervsfaglig uddannelse senere.

Konklusion og politikforslag

Søgningen til erhvervsuddannelserne efter grundskolen har ligget stabilt omkring 20 pct. de seneste 10 år. Søgningen til erhvervsuddannelserne har dog ikke været nok til at opretholde antallet af faglærte i befolkningen.

Når vi får færre faglærte i befolkningen, så kan det på sigt skade væksten i Danmark, da nogle virksomheder vil reagere ved at sige nej til opgaver eller flytte produktion til udlandet, fordi de mangler hænder.

SMVdanmark anbefaler at politikerne sætter ind med ambitiøse løsninger, der kan øge søgningen til erhvervsuddannelserne. Fx

- 1) Det praktiske skal fylde mere i grundskolen, så eleverne får mulighed for at lære erhvervsuddannelserne at kende. Bl.a. skal obligatorisk erhvervspraktik genindføres
- 2) Der skal sættes meget mere ind overfor gymnasieelever, så vi undgår en voksende gruppe af såkaldt "ufaglærte studenter", der i stedet kunne blive værdsatte faglærte.
- 3) Der skal investeres i kvalitet og fastholdelse på erhvervsskolerne, så flere af dem, der starter på en erhvervsuddannelse også ender med at gennemføre den.

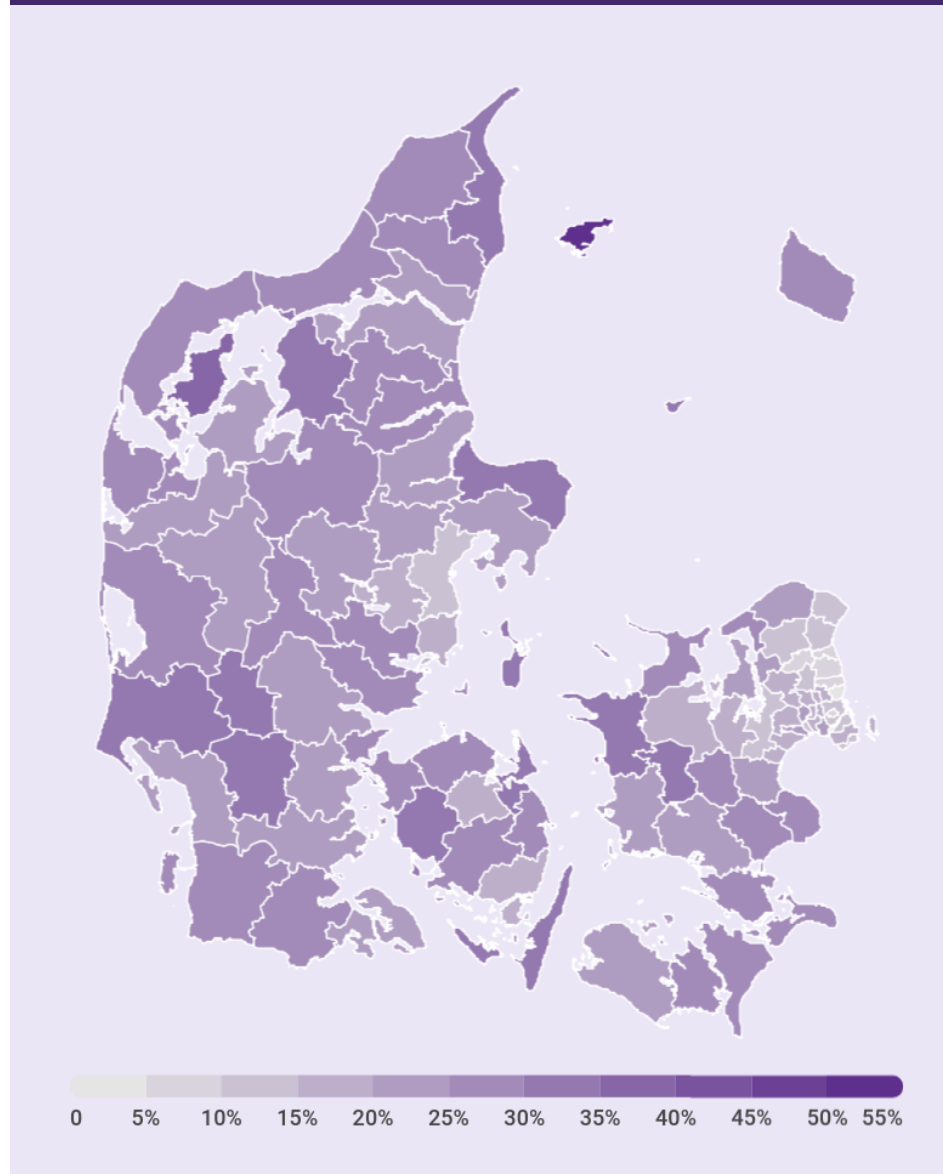
Kontakt

Chefkonsulent & Uddannelsesansvarlig Kasper Munk Rasmussen,
tlf. 61 96 39 80, rasmussen@smvdanmark.dk.

Cheføkonom & Analysechef Martin Kyed,
tlf. 25 15 78 31, kyed@smvdanmark.dk
SMVdanmark, marts 2022

Bilag 1

Andel af elever, der søger erhvervsuddannelser på kommuner, 2022, pct.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

	2019	2020	2021	2022
Læsø	33%	0%	32%	56%
Morsø	33%	32%	35%	38%
Langeland	30%	35%	39%	33%
Vesthimmerlands	29%	31%	28%	33%
Ærø	18%	30%	17%	33%
Samsø	28%	44%	21%	32%
Kerteminde	25%	25%	31%	32%
Norddjurs	29%	27%	30%	32%
Frederikshavn	24%	24%	27%	31%
Assens	26%	25%	31%	31%
Kalundborg	29%	31%	32%	31%
Vejen	32%	31%	29%	30%
Billund	25%	25%	29%	30%
Varde	26%	29%	32%	30%
Sorø	29%	25%	27%	30%
Ikast-Brande	28%	30%	25%	29%
Lemvig	22%	28%	24%	29%
Faxe	25%	26%	27%	29%
Odsherred	31%	30%	31%	28%
Struer	25%	26%	27%	28%
Mariagerfjord	29%	30%	25%	28%
Faaborg-Midtfyn	25%	27%	29%	28%
Aabenraa	24%	26%	28%	28%
Nyborg	27%	25%	25%	27%
Ringkøbing-Skjern	27%	24%	27%	27%
Viborg	24%	22%	23%	27%

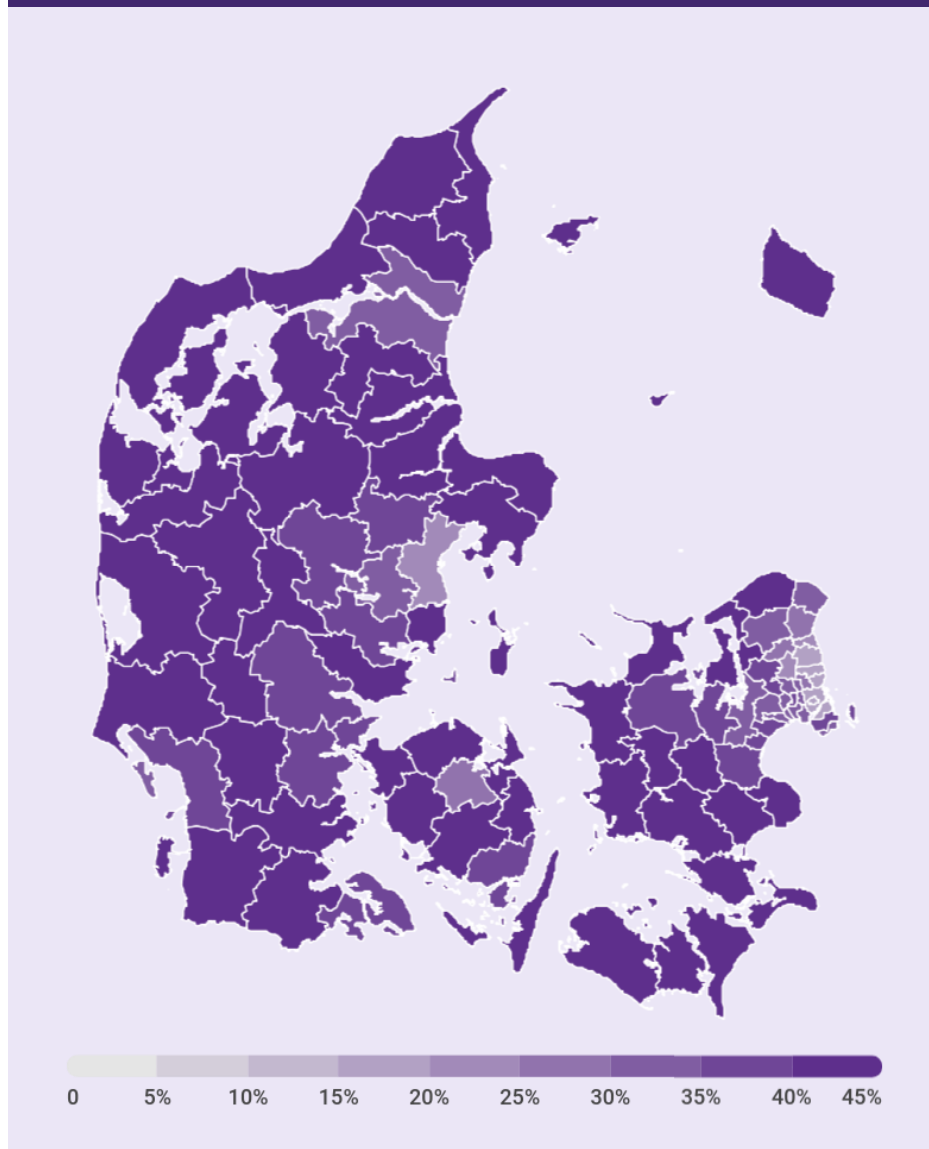
Hjørring	27%	26%	23%	27%
Fredericia	24%	21%	24%	27%
Jammerbugt	29%	33%	28%	27%
Thisted	28%	28%	27%	26%
Ringsted	22%	26%	24%	26%
Rebild	25%	24%	33%	26%
Stevns	32%	24%	29%	26%
Vordingborg	22%	20%	22%	26%
Halsnæs	19%	25%	24%	26%
Hedensted	29%	27%	31%	26%
Brønderslev	29%	29%	26%	26%
Guldborgsund	26%	26%	23%	25%
Horsens	25%	24%	24%	25%
Bornholm	24%	22%	22%	25%
Tønder	26%	28%	31%	25%
Middelfart	21%	22%	21%	25%
Nordfyn	27%	33%	29%	25%
Haderslev	18%	25%	25%	24%
Køge	22%	20%	22%	24%
Skive	25%	28%	25%	24%
Næstved	23%	24%	24%	24%
Esbjerg	20%	23%	24%	24%
Syddjurs	24%	24%	20%	24%
Lolland	27%	24%	23%	23%
Hvidovre	17%	20%	16%	23%
Slagelse	21%	23%	24%	23%
Sønderborg	22%	20%	19%	23%

Fanø	12%	27%	26%	22%
Kolding	19%	22%	19%	22%
Favrskov	23%	23%	21%	22%
Frederikssund	23%	28%	25%	22%
Albertslund	18%	16%	18%	22%
Herning	23%	22%	21%	21%
Holstebro	24%	19%	22%	21%
Randers	22%	20%	22%	21%
Silkeborg	20%	19%	21%	21%
Ishøj	22%	18%	19%	21%
Vejle	21%	22%	22%	20%
Gribskov	18%	18%	17%	20%
Aalborg	21%	19%	21%	20%
Brøndby	25%	20%	21%	19%
Svendborg	17%	17%	20%	19%
Holbæk	23%	23%	20%	19%
Høje-Taastrup	21%	22%	18%	19%
Rødovre	19%	12%	17%	18%
Odder	20%	25%	21%	17%
Skanderborg	20%	16%	18%	17%
Greve	16%	20%	18%	17%
Tårnby	25%	20%	23%	16%
Ballerup	15%	22%	18%	16%
Glostrup	16%	20%	20%	16%
Lejre	21%	18%	20%	16%
Egedal	19%	18%	17%	16%
Herlev	20%	20%	19%	15%
Odense	17%	17%	16%	15%
Solrød	16%	18%	18%	15%

Gladsaxe	14%	12%	14%	15%
Roskilde	13%	15%	14%	14%
Aarhus	14%	12%	12%	13%
Dragør	19%	16%	7%	13%
Helsingør	14%	13%	16%	13%
Hillerød	16%	15%	14%	13%
Fredensborg	9%	11%	12%	13%
Vallensbæk	14%	13%	13%	12%
København	13%	11%	12%	11%
Furesø	13%	10%	11%	11%
Allerød	8%	8%	11%	8%
Frederiksberg	9%	8%	7%	8%
Lyngby-Taarbæk	8%	6%	5%	7%
Hørsholm	6%	5%	6%	6%
Rudersdal	5%	7%	6%	6%
Gentofte	4%	3%	3%	4%

Bilag 2

Andel af 25-69-årige med erhvervsfaglig uddannelse som højst fuldførte på bopælskommune, pct.

Kilde: Danmarks Statistik (HFUDD11)

	Andel
Norrdjurs	47%
Frederikshavn	46%
Langeland	46%
Ringkøbing-Skjern	45%
Vejen	45%
Lemvig	45%
Tønder	45%
Kalundborg	45%
Varde	45%
Vesthimmerlands	45%
Nordfyn	45%
Morsø	45%
Hedensted	44%
Thisted	44%
Lolland	44%
Faxe	44%
Jammerbugt	44%
Ærø	44%
Brønderslev	44%
Aabenraa	44%
Skive	43%
Stevns	43%
Odsherred	43%
Bornholm	43%
Faaborg-Midtfyn	43%
Hjørring	43%
Læsø	43%
Billund	43%
Mariagerfjord	43%
Kerteminde	43%
Guldborgsund	43%
Assens	42%
Halsnæs	42%
Ikast-Brande	42%
Frederikssund	42%
Struer	41%

Struer	41%
Samsø	41%
Randers	41%
Haderslev	41%
Næstved	41%
Sorø	40%
Nyborg	40%
Ringsted	40%
Holstebro	40%
Rebild	40%
Viborg	40%
Middelfart	40%
Herning	40%
Gribskov	40%
Syddjurs	40%
Odder	40%
Slagelse	40%
Vordingborg	40%
Holbæk	39%
Sønderborg	39%
Greve	39%
Køge	39%
Fredericia	39%
Tårnby	38%
Favrskov	38%
Solrød	38%
Esbjerg	38%
Lejre	38%
Egedal	37%
Silkeborg	37%
Svendborg	37%
Kolding	37%
Horsens	36%
Glostrup	35%
Vejle	35%
Herlev	34%
Hvidovre	34%
Brøndby	34%

Ballerup	34%
Skanderborg	33%
Christiansø	33%
Fanø	33%
Høje-Taastrup	33%
Ishøj	33%
Rødovre	33%
Vallensbæk	32%
Hillerød	32%
Roskilde	32%
Aalborg	31%
Helsingør	31%
Albertslund	31%
Dragør	30%
Odense	28%
Fredensborg	28%
Gladsaxe	26%
Allerød	26%
Furesø	22%
Hørsholm	21%
Aarhus	21%
Lyngby-Taarbæk	18%
Rudersdal	18%
København	16%
Frederiksberg	15%
Gentofte	15%